

Nederlands instituut
voor onderzoek van de
gezondheidszorg

Otterstraat 118-124
Postbus 1568
3500 BN Utrecht
Telefoon 030 2729 700

Evaluatie Pilotfase concepten Sport en Bewegen in de Buurt 2011-2012

- Resultaten monitorstudie -

College Streetball

Drs. L. Ooms
Dr. C. Veenhof

Achtergrond:

Met het programma Sport en Bewegen in de Buurt 2012-2016 investeert het huidige kabinet in meer mogelijkheden om te sporten en bewegen in de buurt. Hierdoor worden meer mensen in staat gesteld te kiezen voor sporten en bewegen en een gezonde en actieve leefstijl. Sportbonden, en in het verlengde daarvan, sportverenigingen, kunnen een belangrijke rol vervullen om sporten en bewegen toegankelijker te maken voor iedereen.

Binnen Pilotfase concepten Sport en Bewegen in de Buurt 2011-2012 hebben zeven sportbonden van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) financiering gekregen om laagdrempelige sportconcepten te ontwikkelen, met als doel doorstromen en verdere uitrol binnen het brede Sport en Bewegen in de Buurt programma. In totaal zijn acht sportconcepten ontwikkeld specifiek gericht op doelgroepen die nu nog onvoldoende worden bereikt door sport, namelijk: Schoolgaande jeugd in het voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs (MBO), ouders van jonge kinderen en 45-plussers. Deze sportconcepten zijn uitgevoerd in een pilotfase, welke liep van september 2011 tot en met december 2012. Het Nederlands instituut voor onderzoek van de gezondheidszorg (NIVEL) heeft de pilotfase geëvalueerd. De evaluatie bestond uit een procesevaluatie op het niveau van de sportbonden en sportverenigingen en een monitorstudie op het niveau van de deelnemers. Op basis van de verzamelde informatie uit de procesevaluatie en monitorstudie zijn de sportconcepten beoordeeld op vooraf opgestelde beoordelingscriteria. Aan de hand van de scores op deze criteria is per sportconcept een zogenaamde Strengths, Weaknesses, Opportunities en Threats (SWOT) analyse uitgevoerd. In het rapport “Evaluatie Pilotfase concepten Sport en Bewegen in de Buurt 2011-2012” worden de belangrijkste resultaten van het onderzoek beschreven.¹

In dit document worden de resultaten van de monitorstudie weergegeven voor het sportconcept “College Streetball”. Hierbij worden de resultaten voornamelijk gepresenteerd in tabellen en figuren.

¹ Ooms L, Veenhof C. Evaluatie Pilotfase concepten Sport en Bewegen in de Buurt 2011-2012 - Resultaten procesevaluatie en monitorstudie. Utrecht: NIVEL, 2013.

Resultaten monitorstudie

Respons

Tabel 1: Respons

	Aantal (N)
Benaderd	?
Baseline meting	271
Meting direct na afloop	107

Kenmerken deelnemers op baseline

Tabel 2A: Kenmerken deelnemers op baseline: Achtergrondkenmerken

	Baseline
Geslacht (%)	
Aantal (N)	270
Jongen	71
Meisje	29
Leeftijd (jaren)	
Aantal (N)	266
Gemiddelde \pm SD	17 \pm 2
Min-max	15-27
Body Mass Index (BMI) (kg/m²)	
Aantal (N)	252
Gemiddelde \pm SD	22 \pm 3
Min-max	15-37
Chronische aandoeningen of beperkingen (%)	
Aantal (N)	263
Chronische aandoening	10
Lichamelijke beperking	6
Auditieve beperking	1
Visuele beperking	2
Verstandelijke beperking	1
Geen chronische aandoening of beperking	79
Belemmerd bij sporten en bewegen door chronische aandoening of beperking (%)	
Aantal (N)	54
Ja, sterk belemmerd	20
Ja, licht belemmerd	59
Nee	20
Ervaren gezondheid (%)	
Aantal (N)	260
Uitstekend	12
Zeer goed	25
Goed	49
Matig	12
Slecht	2
Etniciteit (%)	
Aantal (N)	269
Autochtoon	81
Niet-westers allochtoon	12
Westers allochtoon	7

Tabel 2B: Kenmerken deelnemers op baseline: Opleidingsniveau, werk- en woonsituatie

	Baseline
Soort onderwijs (%)	
Aantal (N)	268
Basisonderwijs	1
Voortgezet onderwijs	23
Middelbaar beroepsonderwijs (MBO)	75
Hoger onderwijs	1
Betaalde baan (%)	
Aantal (N)	269
Ja	61
Nee	39
Tijd per week werken (uren)	
Aantal (N)	149
Gemiddelde \pm SD	11 \pm 7
Min-max	1-70
Woonsituatie (%)	
Aantal (N)	266
Alleen	6
Samen met partner	0
Samen met een vriend(in)/vriend(inn)en	1
Bij twee volwassenen in huis met/zonder broers of zussen	75
Bij één volwassene in huis met/zonder broers of zussen	16
Anders	2

Tabel 2C: Kenmerken deelnemers op baseline: Sport- en beweggedrag

	Baseline
Voldoen aan sportnormen (%)^a	
Aantal (N)	267
Sport helemaal niet	9
Sportnorm 12x per jaar sporten	76
Sportnorm 40x per jaar sporten	62
Voldoen aan beweegnormen (%)	
Aantal (N)	251
NNGB	13
Fitnorm	47
Combinorm	53
Inactief	6
Semiactief	42
Spiernorm	6
Lid van een sportvereniging (%)	
Aantal (N)	238
Ja	46
Nee	54
Lid van een basketbalvereniging (%)	
Aantal (N)	235
Ja	2
Nee	98
Geen lid van een basketbalvereniging, maar in het verleden wel? (%)	
Aantal (N)	219
Ja	5
Nee	95

^a Sportgedrag in de afgelopen twaalf maanden.

Negen procent van de deelnemers had in de afgelopen twaalf maanden helemaal niet gesport. Belangrijk redenen die worden genoemd voor het niet sporten zijn: “te weinig tijd vanwege werk/studie” (36%), “andere vrijetijdsbestedingen vind ik leuker” (36%), “ik weet het eigenlijk niet, het is geen gewoonte” (24%), “ik vind het niet nodig om te sporten” (20%) en “ik heb voldoende lichaamsbeweging” (20%).

De deelnemers die in het verleden lid zijn geweest van een basketbalvereniging gaven hele diverse redenen voor het stoppen. De jongeren zijn bijvoorbeeld gestopt vanwege een blessure, het beoefenen van een andere sport (voetbal), een gebrek aan tijd door school en het verdwijnen van de vereniging zelf.

Mening over sport

Tabel 3: Mening over sport (n=236^a)

Stelling	(Absoluut) mee eens (%)	Niet mee eens/niet mee oneens (%)	(Absoluut) mee oneens (%)	Niet van toepassing (%)
Ik vind sporten belangrijk	88	9	2	0
Ik vind sporten leuk	81	14	4	1
Ik heb veel vriend(inn)en die sporten	69	18	12	1
Ik heb veel familieleden (ouders, broers, zussen) die sporten	52	28	17	3
Ik zie mezelf als sporter	49	31	19	2

^a N kan per onderdeel variëren.

Sport en bewegen in de wijk/buurt

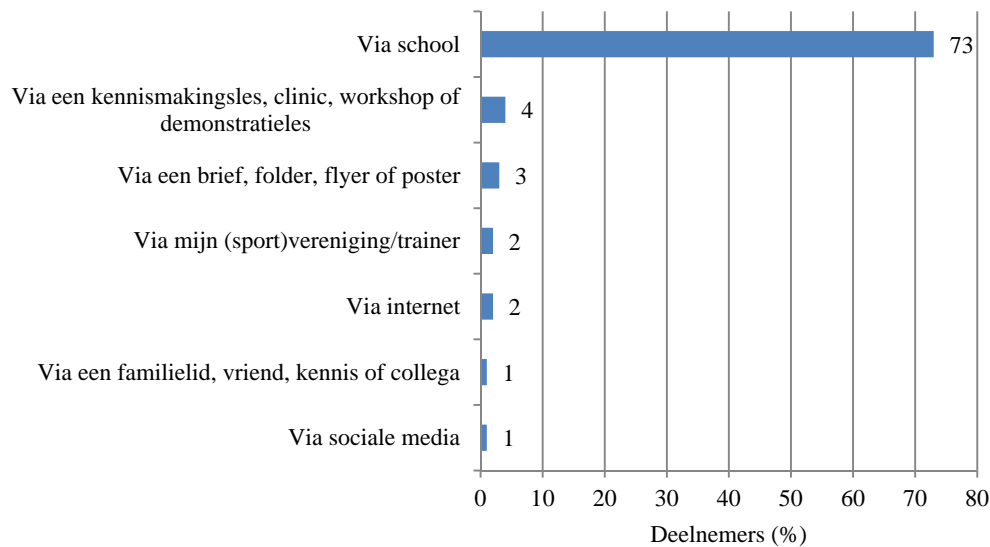
Tabel 4: Sport en bewegen in de wijk/buurt (n=267^a)

	Baseline
Sporten en bewegen in de wijk/buurt (%)	
Voldoende openbare plekken om te sporten en bewegen	75
Voldoende sportverenigingen	74
Voldoende georganiseerde sport- en beweegactiviteiten	59
De onderwijsinstelling waar College Streetball wordt aangeboden staat in de wijk/buurt	9

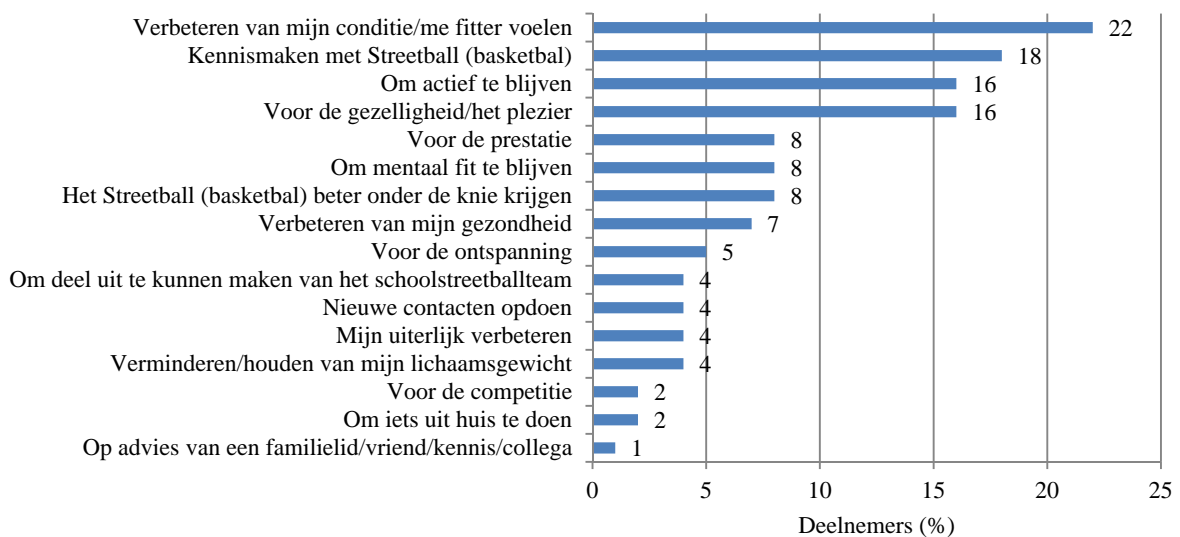
^a N kan per onderdeel variëren.

Eerste kennismaking met College Streetball, redenen voor deelname en verwachtingen

Figuur 1: Eerste kennismaking met College Streetball (n=262)

Figuur 2: Redenen voor deelname (n=252)

De verwachtingen die de jongeren van “College Streetball” hadden waren overwegend positief. De jongeren verwachtten veel plezier te hebben, lekker te gaan sporten en bewegen en vooral basketbal te gaan spelen en het basketbalspel te leren.

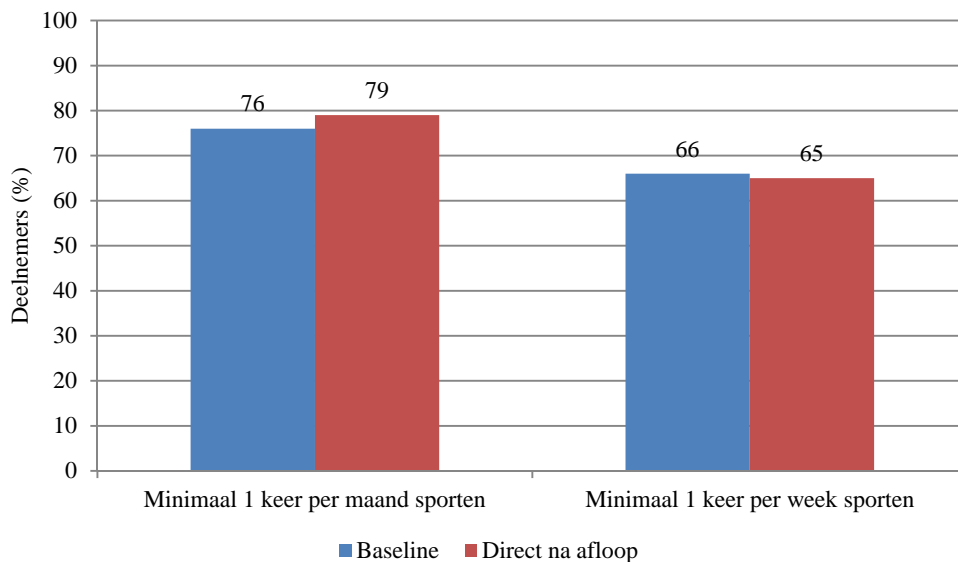
Deelname aan City Streetball en Streetball Masters

Tabel 5: Deelname aan City Streetball en Streetball Masters (n=253)

	Baseline
Deelgenomen of plannen om deel te nemen aan City Streetball en/of Streetball Masters (%)	
Heeft deelgenomen aan City Streetball	6
Heeft deelgenomen aan Streetball Masters	3
Wil gaan deelnemen aan City Streetball	5
Wil gaan deelnemen aan Streetball Masters	6
Heeft niet deelgenomen en heeft ook geen plannen om deel te nemen aan City Streetball en Streetball Masters	80

Veranderingen in sportgedrag

Figuur 3: Percentage deelnemers dat voldoet aan de sportnormen: Op baseline en direct na afloop (n=99)^a

^a Referentieperiode is het sportgedrag in de afgelopen drie maanden.

Tabel 6: Top 5 beoefende sporten: Op baseline (n=76) en direct na afloop (n=77)

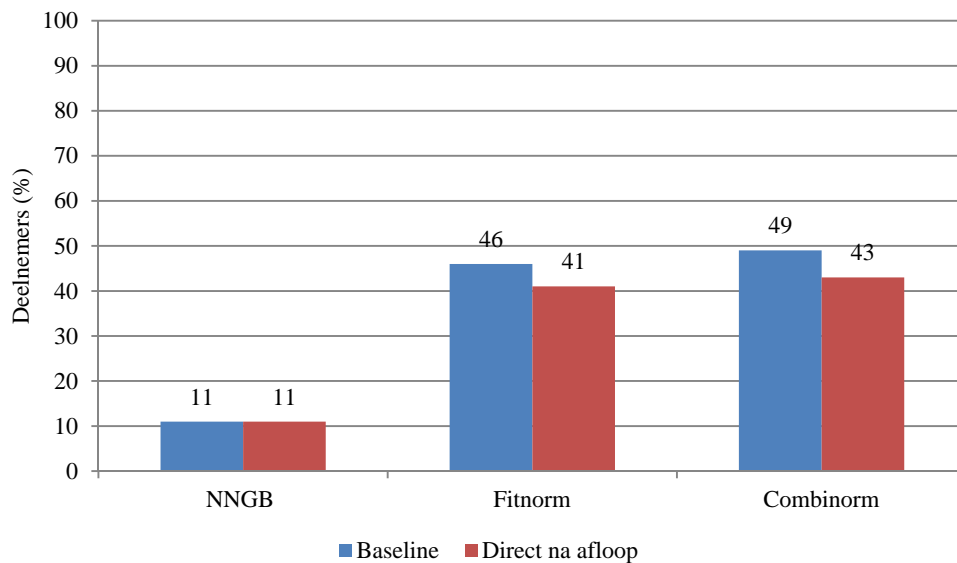
Ranking	Baseline (%)	Direct na afloop (%)
1	Fitness (30)	Basketbal (36)
2	Badminton; basketbal (17)	Fitness (30)
3	Veldvoetbal (16)	Veldvoetbal (16)
4	Hockey; zaalvoetbal (12)	Hardlopen/joggen/trimmen (14)
5	Hardlopen/joggen/trimmen; zwemsport (9)	Vecht- en verdedigingsporten; zwemsport (6)

Tabel 7: Top 5 meest beoefende sporten: Op baseline en direct na afloop (n=70)

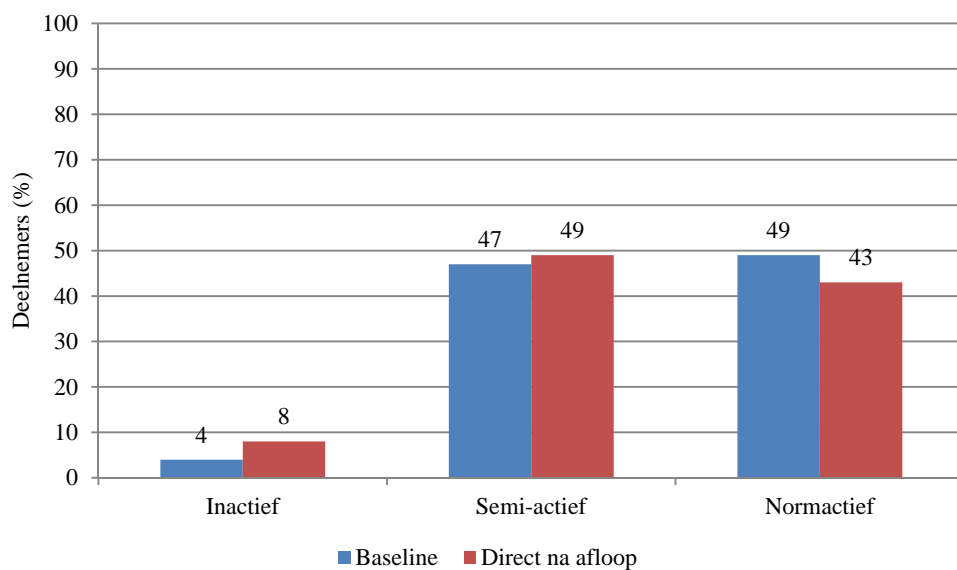
Ranking	Baseline (%)	Direct na afloop (%)
1	Fitness (30)	Basketbal (39)
2	Veldvoetbal (20)	Fitness (29)
3	Basketbal (14)	Veldvoetbal (19)
4	Zaalvoetbal (13)	Hardlopen/joggen/trimmen (10)
5	Badminton; hardlopen/joggen/trimmen; zwemsport (9)	Wielrennen/mountainbiken/toerfietsen (7)

Veranderingen in beweggedrag

Figuur 4: Percentage deelnemers dat voldoet aan de NNGB, Fitnorm en Combinorm: Op baseline en direct na afloop (n=96)

Figuur 5: Percentage deelnemers dat inactief, semi-actief en normactief is: Op baseline en direct na afloop (n=96)

Op baseline voldoet 4% van de deelnemers aan de spiernorm. Direct na afloop is dit percentage 6%. De stijging van 2% is niet significant.

Verder geeft 36% van de deelnemers aan in de afgelopen drie maanden lichamelijk actiever te zijn geworden, 48% vindt dit niet en 16% weet het niet.

Veranderingen in lidmaatschap

Tabel 8: Lidmaatschap: Op baseline en direct na afloop

	Baseline	Direct na afloop
Lid van een sportvereniging (%)		
Aantal (N)	86	86
Ja	35	35
Nee	65	65
Lid van een basketbalvereniging (%)		
Aantal (N)	85	85
Ja	1	2
Nee	99	98

Deelname aan en mening over de Streetball-lessen onder schooltijd

Vijvenzeventig procent van de deelnemers heeft aan alle Streetball-lessen meegedaan, 18% heeft maar aan een deel van de lessen meegedaan en 7% heeft helemaal niet meegedaan.

De belangrijkste redenen om maar aan een deel van de lessen mee te doen waren ziekte en het hebben van een blessure. Redenen om helemaal niet deel te nemen waren heel persoonlijk.

Tabel 9: Mate van tevredenheid over de verschillende aspecten van de Streetball-lessen onder schooltijd (n=94^a)

	(Zeer) tevreden (%)	Niet tevreden/niet ontevreden (%)	(Zeer) ontevreden (%)	Niet van toepassing (%)
Duur van de activiteiten	73	14	11	2
Niveau van de activiteiten	77	9	13	2
Begeleiding	74	14	12	0
Sfeer	71	15	14	0
Organisatie	71	18	10	1
Sportmaterialen	86	9	5	0
Locatie	68	15	17	0

^a N kan per onderdeel variëren.

De Streetball-lessen onder schooltijd werden beoordeeld met een gemiddeld rapportcijfer van 6,4 (SD=2,1).

Deelname aan en mening over het Streetball-toernooi

Achtentwintig procent van de deelnemers heeft meegedaan aan het Streetball-toernooi. De belangrijkste reden die wordt gegeven om niet deel te nemen is dat de deelnemer niet gekozen/geselecteerd was om deel te nemen.

Tabel 10: Mate van tevredenheid over de verschillende aspecten van het Streetball-toernooi (n=27^a)

	(Zeer) tevreden (%)	Niet tevreden/niet ontevreden (%)	(Zeer) ontevreden (%)	Niet van toepassing (%)
Duur van de activiteiten	85	11	4	0
Niveau van de activiteiten	81	11	7	0
Begeleiding	81	15	4	0
Sfeer	85	15	0	0
Organisatie	81	7	11	0
Sportmaterialen	93	7	0	0
Locatie	88	0	12	0

^a N kan per onderdeel variëren.

Het Streetball-toernooi werd beoordeeld met een gemiddeld rapportcijfer van 6,7 (SD=1,5).

Deelname aan en mening over College Streetball in het algemeen

Van de deelnemers heeft 13% zich samen met een vriend(in)/vriend(inn)en aangemeld en 87% heeft zich alleen aangemeld. Aan de deelnemers die zich samen met een vriend(in)/vriend(inn)en hebben aangemeld is gevraagd hoe vaak zij met deze persoon/personen hebben deelgenomen. Vijfentwintig procent heeft steeds met deze persoon/personen deelgenomen, 50% deed dit af en toe en 25% heeft uiteindelijk niet met deze persoon/personen deelgenomen.

Negenenzeventig procent van de deelnemers vond de Streetball-lessen onder schooltijd het leukste onderdeel, 21% vond het toernooi het leukste onderdeel. “College Streetball” werd in zijn geheel beoordeeld met een gemiddeld rapportcijfer van 6,2 (SD=1,9).

De deelnemers is ook gevraagd of zij (onderdelen van) “College Streetball” bij anderen zouden aanbevelen. De gegeven antwoorden zijn erg verdeeld: 7% zou dit zeker doen, 21% zou dit waarschijnlijk wel doen, 26% zou dit waarschijnlijk niet doen, 28% zou dit zeker niet doen en 18% weet het niet.

Negen procent van de deelnemers geeft aan activiteiten te hebben gemist bij het Streetball-aanbod dat zij hebben gehad. Hierbij wordt (deelname aan) een toernooi als meest concrete voorbeeld genoemd.

Zeven procent van de deelnemers heeft suggesties ter verbetering van het sportconcept. Concrete aanbevelingen zijn: Iedereen laten deelnemen (ook de mensen die het niet zo goed kunnen), het toernooi beter inplannen, een toernooi organiseren en het niet zo zwaar/moeilijk maken voor de jongeren die het niet zo goed kunnen.

Tabel 11: Mening deelnemers over gevolgen van deelname (n=102^a)

Door deelname aan College Streetball...	(Absoluut) mee eens (%)	Niet mee eens/niet mee oneens (%)	(Absoluut) mee oneens (%)	Niet van toepassing (%)
Ben ik beter geworden in basketbal	55	26	17	2
Ben ik meer gaan sporten en bewegen	24	31	42	3
Heb ik meer plezier gekregen in sporten en bewegen	27	29	41	2
Blijf ik meer sporten en bewegen	25	33	39	3
Ben ik afgevallen	17	32	44	8
Heb ik een betere conditie gekregen	17	37	43	3
Heb ik meer sociale contacten/vriend(inn)en gekregen	15	35	45	6
Voel ik mezelf gezonder	24	31	41	5

^a N kan per onderdeel variëren.

Toekomst

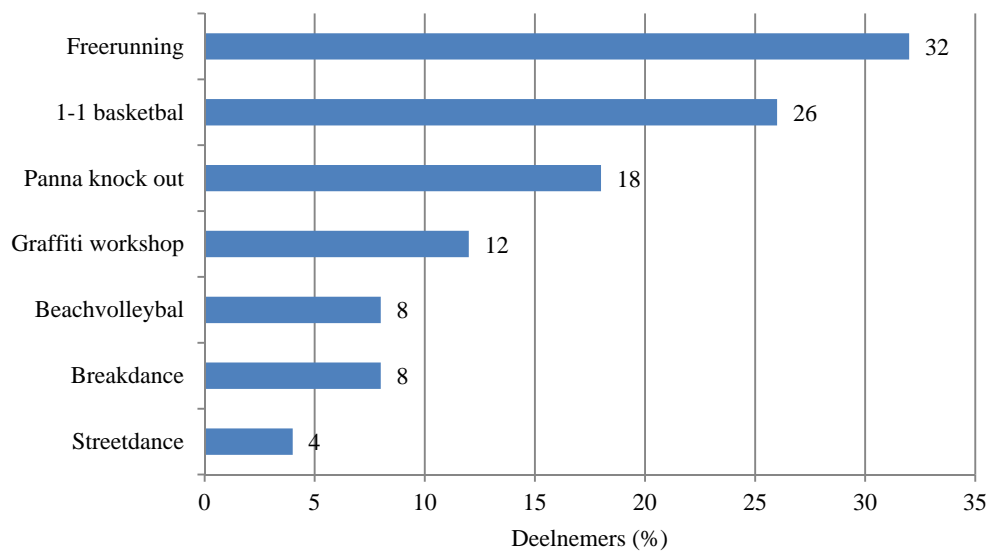
Tabel 12: Continueren van het basketbal

	Direct na afloop
Van plan om te blijven basketballen (%)	
Aantal (N)	102
Ja, zeker	4
Ja, waarschijnlijk wel	4
Nee, waarschijnlijk niet	35
Nee, zeker niet	57
Op welke manier het basketbal continueren (%)	
Aantal (N)	8
Op school	38
Bij een basketbalvereniging	25
Op een pleintje in de buurt	38
Op toernooien	0
Anders	0

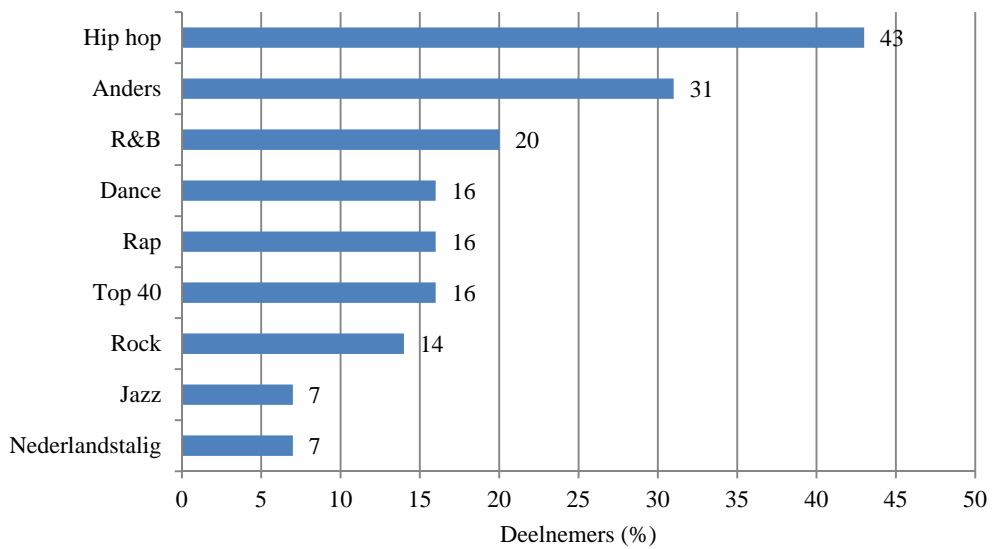
Tabel 13: Mate van interesse in Streetball-activiteiten

	Direct na afloop
Interesse in Streetball-aanbod op school, na schooltijd (%)	
Aantal (N)	99
Ja, zeker	4
Misschien	14
Nee	82
Met een team van school willen deelnemen aan een Streetball-competitie tussen MBO-scholen (%)	
Aantal (N)	104
Ja, zeker	10
Misschien	17
Nee	73
Met een team van school willen deelnemen aan het NK Streetball voor MBO-studenten (%)	
Aantal (N)	103
Ja, zeker	11
Misschien	15
Nee	75

Figuur 6: Activiteiten die aansluiten bij het Streetball-aanbod (n=91)

Figuur 7: Muzieksoorten die passen bij het Streetball-aanbod (n=96)

Bij de “anders” categorie van muzieksoorten worden dubstep, hardstyle en metal genoemd.